

Godkännande och ikraftsättande av de ändringar som gjorts i STCW-koden genom resolutioner som antagits vid Internationella sjöfartsorganisationens (IMO) sjösäkerhetskommittés 108:e möte

Bakgrund

Internationella sjöfartsorganisationen (International Maritime Organization, nedan IMO) har under flera decennier utvecklat ett heltäckande internationellt regelverk för fartygs säkerhet och säker drift av fartyg, besättningens behörighet, frågor om ansvar vid fartygstransporter och förebyggande av de skador som fartygstrafiken orsakar miljön.

En viktig konvention är 1974 års internationella konvention om säkerheten för människoliv till sjöss (FördrS 11/1981, nedan SOLAS-konventionen). En annan viktig konvention är den av IMO upprättade 1978 års internationella konvention angående normer för sjöfolks utbildning, certifiering och vakthållning (FördrS 22/1984, nedan STCW-konventionen). Konventionerna och den kod som anknyter till STCW-konventionen, nedan *STCW-koden*, har ändrats flera gånger genom resolutioner från IMO:s sjösäkerhetskommitté (Maritime Safety Committee, nedan MSC-kommittén).

De ändringar i STCW-koden som ingår i resolution *MSC.560(108)* och som gäller sjöfolks utbildning hör till EU:s exklusiva befogenhet. Eftersom EU inte är part i STCW-konventionen, föreläggs ändringarna med stöd av rådets bemyndigande statsrådet för godkännande.

Beredningen av konventionen

Ändringarna av konventionen har beretts i IMO:s sjösäkerhetskommitté och dess underkommittéer. De resolutioner som föreläggs för godkännande antogs vid sjösäkerhetskommitténs 108:e möte i maj 2024.

Europeiska unionens råd har före varje möte i sjösäkerhetskommittén antagit ett beslut med stöd av vilket medlemsstaterna bemyndigas att, i unionens intresse, ge sitt samtycke till att vara bundna av ändringarna, i den mån dessa ändringar omfattas av unionens exklusiva befogenhet. Före sjösäkerhetskommitténs 108:e möte antog rådet beslut 2024/990 (NLE) om den ståndpunkt som ska intas på Europeiska unionens vägnar i Internationella sjöfartsorganisationen vid det 81:e mötet i kommittén för skydd av den marina miljön och det 108:e mötet i sjösäkerhetskommittén om antagandet av ändringar av internationella konventionen till förhindrande av förorening från fartyg (Marpol), internationella konventionen om säkerheten för människoliv till sjöss (Solas), internationella koden för säkerhet på fartyg som använder gaser eller bränslen med låg flampunkt (IGF-koden), internationella koden för det utökade programmet för inspektioner vid besiktning av bulkfartyg och oljetankfartyg från 2011 (2011 års ESP-kod), internationella koden för livräddningsutrustning (LSA-koden), internationella koden för brandsäkerhetssystem (FSS-koden) och av koden för sjöfolks utbildning, certifiering och vakthållning (STCW-koden).

Vid den nationella samordningen i sjösäkerhetskommittén och dess underkommittéer har förslagen om ändring av STCW-koden gått igenom i detalj, och omfattande samråd har ordnats med intressentgrupper inom sjöfarten och näringsgrenen.

Bestämmelserna i konventionen och deras förhållande till lagstiftningen i Finland

Syftet med de ändringar som föreslås genom resolutionerna är att genom att utveckla utbildningskraven svara på behovet att förebygga och bekämpa osakligt bemötande och trakasserier, inklusive sexuellt våld och sexuella trakasserier, inom sjöfartsbranschen.

MSC.560(108)

Genom resolutionen föreslås det en ändring av avsnitt A-VI/1 i STCW-koden, som innehåller de obligatoriska miniminormerna för grundläggande säkerhetsutbildning för fartygspersonal.

Genom de ändringar av avsnitt A-VI/1 som föreslås i resolutionen säkerställer man en trygg arbetsplats för sjöfolk. Genom ändringen införs ett nytt kompetenskrav i tabell A-VI/1–4 om personlig säkerhet och socialt ansvar. Enligt kravet ska sjöfolk kunna främja förebyggande och bekämpning av osakligt bemötande och trakasserier, också sexuellt våld och sexuella trakasserier.

Bestämmelserna i resolutionen gäller innehållet i utbildningen för sjöfolk. I finländsk lagstiftning är lagen om transportservice (320/2017) en viktig lag med tanke på utbildningen för sjöfolk. Den centrala rättsakten i EU-lagstiftningen är Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/93 om minimikrav på utbildning för sjöfolk (nedan direktivet om minimikrav på utbildning). Statsrådets förordning om fartygs bemanning och fartygspersonalens behörighet (27.6.2018/508, nedan bemanningsförordningen) innehåller mer detaljerade bestämmelser,

Ändringarna påverkar den grundläggande säkerhetsutbildning för fartygspersonal som ges av utbildningsanordnarna inom sjöfarten. Utbildningsanordnarna ska uppdatera sitt utbildningsinnehåll så att det överensstämmer med de nya kraven. Transport- och kommunikationsverket bedömer och godkänner sjöfartsutbildningen i enlighet med 12 kap. i lagen om transportservice.

Enligt 19 § 2 mom. i bemanningsförordningen förutsätts grundläggande säkerhetsutbildning enligt följande: En person som hör till fartygspersonalen på andra fartyg än hyresbåtar, nöjesfartyg eller fartyg i inrikes fart och som ingår i fartygets minimibemanning eller som har tilldelats säkerhetsuppgifter eller uppgifter för förhindrande av förorening av miljön samt den personal på tankfartyg i inrikes fart som har uppgifter i anslutning till lasthantering ska ha grundläggande säkerhetsutbildning enligt regel A-VI/1 i STCW-koden.

Ändringen gäller endast ny fartygspersonal, eftersom det i STCW-koden inte ställs några krav på repetitionsutbildning för utbildning enligt tabell A-VI/1–4.

Ändringen anses inte förlänga utbildningen på något betydande sätt jämfört med nuläget.

Förslagets konsekvenser

Ändringarna bedöms inte ha några betydande ekonomiska eller administrativa konsekvenser. De detaljerade konsekvenserna har ovan bedömts separat för varje resolution.

Remissvar

Vid den nationella samordningen av MSC-kommitténs möten ägde omfattande samråd med intressentgrupper inom sjöfarten och näringsgrenen rum. Ändringarna var dessutom på remiss hos intressentnätverket för sjöfarten mellan den xx xxxx och den xx xxxx 2025. Det kom in X utlåtanden om förslaget.

Utlåtanden om propositionen lämnades av [...].

Utifrån remissvaren ...

Konventionens ikraftträdande

Ändringarna träder i kraft internationellt genom ett förfarande med så kallat tyst medgivande, så att de i enlighet med artikel XII 1 a.vii.2 i STCW-konventionen anses ha blivit godkända den 1 juli 2025, om inte 1/3 av parterna i konventionen eller de parter i konventionen vars handelsflottor sammanlagt har minst 50 procent av världshandelsflottans bruttodräktighet har motsatt sig ändringarna före det. Om ändringarna anses ha blivit godkända, träder de med stöd av artikel XII 1 a.ix i STCW-konventionen internationellt i kraft den 1 januari 2026.

Ändringarna är av teknisk natur och hör inte till området för lagstiftningen i Finland Därför kräver de inte riksdagens godkännande. Avsikten är att statsrådets allmänna sammanträde ska godkänna ändringarna på de grunder som anges närmare under rubriken Behörighet.

Eftersom det är fråga om ändringar som hör till EU:s exklusiva befogenhet sätts de inte i kraft nationellt. Då ska det dock enligt 9 § i lagen om Finlands författningssamling (188/2000) i författningssamlingens fördragsserie publiceras ett meddelande av ministeriet om ikraftträdandet av ändringarna. I meddelandet ska anges var i det allmänna datanätet ändringarna finns tillgängliga och uppgifter om den myndighet som ger upplysningar om ändringarna på finska och svenska. Avsikten är att Transport- och kommunikationsverket ska vara den myndighet som lämnar uppgifter och att resolutionerna och texterna om ändringarna ska publiceras på verkets webbplats på adressen www.traficom.fi.

Åland

De föreslagna ändringarna av konventionen gäller handelssjöfart. I enlighet med 27 § 13 punkten i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) omfattas bestämmelserna i konventionen därför av rikets lagstiftningsbehörighet. Eftersom ändringarna inte innehåller bestämmelser som faller inom landskapet

Ålands behörighet, behöver Ålands lagting inte i enlighet med 59 § 1 mom. i den lagen ge sitt bifall till den författning genom vilken ändringarna sätts i kraft.

Behörighet

Enligt 93 § 2 mom. i grundlagen svarar statsrådet för den nationella beredningen av beslut som fattas i Europeiska unionen och beslutar om Finlands åtgärder som hänför sig till dem, om inte beslutet kräver godkännande av riksdagen. Enligt 3 § 9 punkten i reglementet för statsrådet fattas vid statsrådets allmänna sammanträde beslut om åtgärder i anslutning till ärenden som ska avgöras inom Europeiska unionen och ärenden som i fråga om sitt innehåll och sina verkningar kan jämföras med dem, om åtgärderna förutsätter beslut av statsrådet (GrUU 16/2004). Internationella förpliktelser som omfattas av EU:s exklusiva befogenhet och där EU inte är part jämföras i den nationella behandlingen med ärenden som avgörs i EU.

Enligt 93 § 2 mom. i grundlagen och 3 § 1 mom. 9 punkten i reglementet för statsrådet hör godkännandet av ändringarna sålunda till statsrådet.

Förslag

Med stöd av vad som anförts ovan föreslås det att statsrådet godkänner ändringarna i 1978 års internationella konvention angående normer för sjöfolks utbildning, certifiering och vakthållning och i koden för sjöfolks utbildning, certifiering och vakthållning.

Föredragande

Väinö Pitkänen, kommunikationsministeriet